

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีม
ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 1

Strategic Leadership of School Administrators Affecting Teachers'
Teamwork in Schools under Nakhon Si Thammarat Primary
Educational Service Area Office 1

ธัญพร อาชาชาญ*

Thanyaporn Archachan

สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

Supattara Pusitratnavalee

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

Mahamakut Buddhist University, Srithammasokkaraj Campus

Corresponding author, e-mail: thanyaporn.arc@student.mbu.ac.th*

วันที่รับบทความ (Received): 16 มีนาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 1 เมษายน 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 6 เมษายน 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา และการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 4) ตัวแปรพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูในโรงเรียน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .985 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ของภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาพรวมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 คือ ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร สามารถร่วมกันทำนุบำรุงการทำงานเป็นทีม

ของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 42.9 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 2.263 + 0.349 (X_4) + 0.178 (X_3)$ และสมการพยากรณ์ ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = 0.44 (X_4) + 0.229 (X_3)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การทำงานเป็นทีม

Abstract

This study employed a quantitative research approach using descriptive and correlational research designs. The objectives of this study were to: 1) study the level of strategic leadership of school administrators, 2) study the level of teacher' teamwork in schools, 3) study the relationship between the strategic leadership of school administrators and teacher' teamwork in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, and 4) study the predictive variables of strategic leadership of school administrators affecting teacher' teamwork in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 242 teacher' in schools in Mueang Nakhon Si Thammarat District under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .985. The statistical techniques used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results revealed that: 1) The overall level of strategic leadership of school administrators was at the highest level. 2) The overall level of teacher' teamwork in schools was also at the highest level. 3) The overall relationship between the strategic leadership of school administrators and teacher' teamwork in schools under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1 was statistically significant at the .001 level. 4) The components of strategic leadership affecting teacher' teamwork were expectation setting and opportunity creation, and organizational culture building. These variables jointly predicted teacher' teamwork at 42.9 percent. The predictive equation in raw scores was $\hat{Y} = 2.263 + 0.349 (X_4) + 0.178 (X_3)$ The predictive equation in standardized scores was $\hat{Z} = 0.44 (X_4) + 0.229 (X_3)$

Keywords: Strategic Leadership; School Administrators; Teacher' Teamwork

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม นวัตกรรม และความก้าวหน้าทางดิจิทัล ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการเรียนรู้ของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ระบบอัตโนมัติ รวมถึงเศรษฐกิจดิจิทัล ได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างแรงงาน ความต้องการทักษะ และรูปแบบการดำรงชีวิต ทำให้ระบบการศึกษาจำเป็นต้องยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้ตอบสนองต่อความท้าทายใหม่ๆ เหล่านี้ ผู้เรียนในยุคใหม่ต้องมีทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา ความยืดหยุ่น และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่ระบบการศึกษา

จะต้องปลูกฝังอย่างเป็นระบบเพื่อเตรียมคนรุ่นใหม่ให้พร้อมสำหรับอนาคตที่ซับซ้อนและไม่แน่นอน ประเทศไทยในฐานะประเทศกำลังพัฒนา กำลังเผชิญแรงกดดันจากการแข่งขันในระดับภูมิภาคและระดับโลก ระบบการศึกษาจึงต้องเผชิญกับโจทย์ใหญ่ในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้ และปรับบทบาทสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีสมรรถนะสูง ความท้าทายเหล่านี้สะท้อนความจำเป็นในการพัฒนากลไกการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศและมาตรฐานสากล ความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความสำคัญยิ่งกว่าที่เคย เพราะการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย หากผู้นำไม่สามารถกำหนดทิศทาง วางกลยุทธ์ หรือขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้บริบทดังกล่าว แนวคิดเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในวงการบริหารการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพอนาคต เข้าใจการเปลี่ยนแปลงของบริบทภายในและภายนอกโรงเรียน สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ที่ชัดเจน ตลอดจนจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร นักวิชาการหลายท่านเห็นว่าสถานศึกษาที่มีผู้บริหารซึ่งมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน พัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ และขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2554: 15–18)

ในมิติของการบริหารการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ถูกมองว่าเป็นความสามารถสำคัญของผู้บริหารในการกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกับบุคลากร การสื่อสารทิศทาง การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร และการส่งเสริมความร่วมมือในองค์กร ผู้บริหารที่เข้าใจสภาพการณ์ของโรงเรียนอย่างลึกซึ้งจะสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของบุคลากร อีกทั้งยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจและพลังร่วมของครู ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพของโรงเรียน นักวิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้จริงต่อเมื่อผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่เข้มแข็งและสามารถสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในองค์กร หนึ่งในกลไกสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนกลยุทธ์ของโรงเรียนสำเร็จได้ คือ การทำงานเป็นทีมของครู (Teacher Teamwork) การทำงานเป็นทีมเป็นหัวใจของโรงเรียนยุคใหม่ที่ต้องการการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานอย่างเป็นระบบ การร่วมวางแผนการสอนและการร่วมกันแก้ปัญหา การมีทีมงานครูที่เข้มแข็งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ การบริหารหลักสูตรและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโรงเรียนทุกแห่ง การทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพยังช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการพัฒนานวัตกรรม (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2561: 72) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารจึงมีผลโดยตรงต่อการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ ผู้บริหารที่สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ร่วม สร้างแรงจูงใจและสนับสนุนทรัพยากร จะสามารถผลักดันให้ครูทำงานร่วมกันอย่างมีพลัง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (สนั่น ชูสกุล, 2558: 95) การสื่อสารเป้าหมายและกลยุทธ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจนจากผู้บริหารช่วยให้ครูเข้าใจทิศทางและสามารถทำงานสอดคล้องกันได้ดีขึ้น (จิระประภา อัครบวร, 2562: 87) ซึ่งนำไปสู่ความมุ่งมั่นร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติงานในโรงเรียน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2560: 142)

การทำงานเป็นทีมของครูยังส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาโรงเรียนในยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อโรงเรียนต้องรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21 และการดูแลผู้เรียนที่มีความหลากหลาย การเรียนรู้ร่วมกันช่วยให้ครูสามารถแบ่งปันประสบการณ์ แลก

เปลี่ยนวิธีการสอน และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วิมลศรี ศุขีวรรณ, 2559: 103) ในบริบทของสถานศึกษาไทย โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การทำงานเป็นทีมของครูมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะช่วยยกระดับคุณภาพโรงเรียนในทุกมิติ ครูที่ทำงานเป็นทีมอย่างมีเอกภาพสามารถวางแผนร่วมกันในการสอน วิเคราะห์หลักสูตร ร่วมกันพัฒนาผู้เรียน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งส่งผลให้คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนดีขึ้นอย่างชัดเจน (พูนสุข พงษ์พัฒนานนท์, 2561: 67) นอกจากนี้ การทำงานเป็นทีมยังช่วยลดความรู้สึกโดดเดี่ยวในการทำงานของครู เพิ่มแรงจูงใจในการทำงาน และสร้างความผูกพันต่อองค์กร (ศรีสุตา กลั่นบุศย์, 2560: 83) ความไว้วางใจและความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นทีมครูยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (จรรยา อินทโชติ, 2562: 54) และทำให้โรงเรียนสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นองค์กรที่มีความยั่งยืน (นงลักษณ์ ศรีโพธิ์, 2564: 101)

ปัจจุบันโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีบริบทที่แตกต่างหลากหลายทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และทรัพยากร ทำให้การจัดการศึกษาต้องเผชิญความท้าทายหลายประการ เช่น ความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากร คุณภาพครูที่ไม่เท่าเทียม และความไม่ต่อเนื่องของระบบนิเวศภายใน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ในสถานการณ์ดังกล่าว “ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา” จึงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนา วางเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความร่วมมือของครู โดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถใช้ข้อมูลตัดสินใจ มองเห็นโอกาส และบริหารการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การนำเชิงกลยุทธ์ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อ “การทำงานเป็นทีมของครู” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ครูสามารถร่วมกันวางแผน แก้ปัญหา แลกเปลี่ยนความรู้ และสนับสนุนซึ่งกันและกันในการจัดการเรียนรู้ เพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม และช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในบริบทของเขตพื้นที่ฯ ปรากฏข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการะงาน ทำให้การสร้างทีมครูที่เข้มแข็งต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการวิเคราะห์ปัญหา ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และพัฒนาศักยภาพครูอย่างตรงประเด็น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1, 2565) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยเฉพาะพื้นที่ยังพบว่ามีจำนวนจำกัด โดยเฉพาะการวิเคราะห์ว่ามิติใดของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของครูมากที่สุด ซึ่งเป็นช่องว่างทางวิชาการที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมจึงเกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารและการทำงานเป็นทีมของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับใช้กำหนดนโยบายและพัฒนาระบบบริหารจัดการโรงเรียนในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สมคิด บางโม, 2563: 120)

ด้วยสภาพปัญหา ความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครู และยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

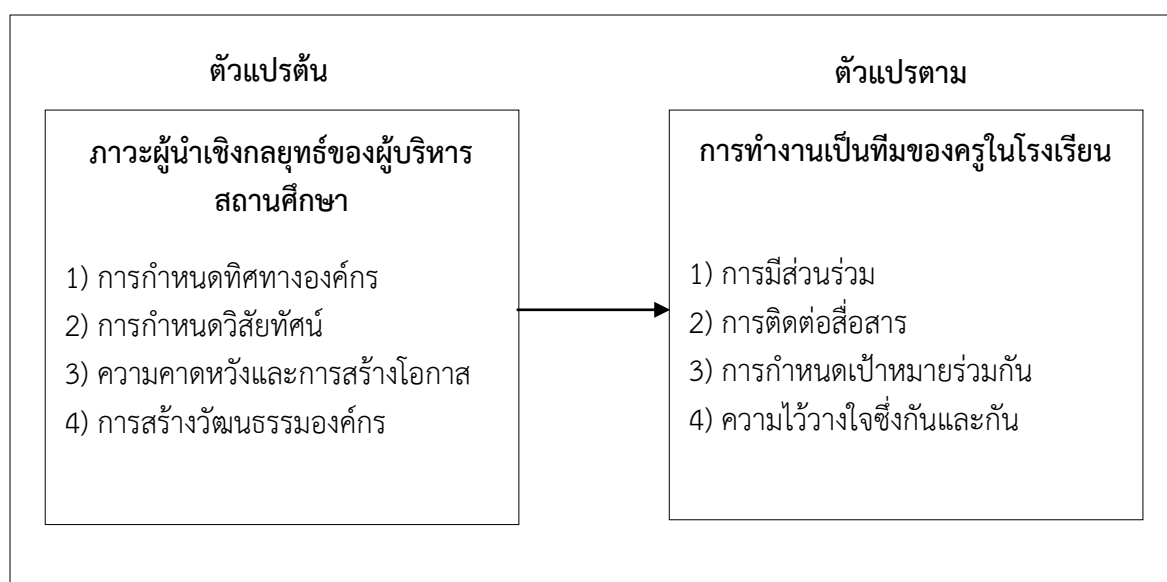
2. เพื่อศึกษาระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงาน เป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงาน เป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ และการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มี 4 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในโรงเรียน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 242 คน จากประชากรทั้งหมด 695 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามเครือข่ายในเขตอำเภอเมือง ซึ่งมีเครือข่าย 4 เครือข่าย คือ เครือข่ายโรงเรียนที่ 1 “พระธาตุสามัคคี” เครือข่ายโรงเรียนที่ 2 “ปัญญาธิ” เครือข่ายโรงเรียนที่ 3 “ท่าเรือ บางจาก” เครือข่ายโรงเรียนที่ 4 “วีรไทย” 2. สุ่มตัวอย่างครู โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากชื่อครูแต่ละเครือข่าย จนครบจำนวนคนจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
3. วิเคราะห์ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficients) การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 202)
5. วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยวิธีสร้างสมการพยากรณ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise Method) ในรูปสมการพยากรณ์คะแนนดิบ และรูปสมการพยากรณ์มาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560: 118)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 242 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 201 คน คิดเป็นร้อยละ 83.06 เมื่อพิจารณาอายุ ส่วนใหญ่มีอายุ 30-40 ปี 117 คน คิดเป็นร้อยละ 48.35 เมื่อพิจารณาวุฒิสูงสุดทางการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 181 คน คิดเป็นร้อยละ 74.79 และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าส่วนใหญ่ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็น ร้อยละ 41.64

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร รองลงมา คือ การกำหนดทิศทางองค์กร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความคาดหวังและการสร้างโอกาส

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การติดต่อสื่อสาร และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รองลงมา คือ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของภาพรวมระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาพรวม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 หมายความว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r=.639$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง ($r=.492$ ถึง $.649$) โดยคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_4) กับด้านการมีส่วนร่วม (Y_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.649$) รองลงมา คือ ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส (X_3) กับด้านการมีส่วนร่วม (Y_1) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.603$) และ ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_4) กับ ด้านความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Y_4) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r=.603$) ส่วนด้านที่มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางองค์กร (X_1) กับด้านความไว้วางใจซึ่งกันและกัน (Y_4) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r=.492$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน นั่นคือด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส (X_4) การสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_3) สามารถทำนายการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 42.9 ($R^2=.429$) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปร ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 แสดงว่าด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส (X_4) และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร (X_3) สามารถร่วมกันพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน (Y) ได้อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 สามารถอธิบายการผันแปรการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 42.9 ($R^2=.429$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ .313 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในรูปคะแนนดิบ มีดังนี้

$$\hat{Y} = 2.263 + 0.349 (X_4) + 0.178 (X_3)$$

สมการพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในรูปคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

$$\hat{Z} = 0.446 (X_4) + 0.229 (X_3)$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมองค์กร รองลงมา คือ การกำหนดทิศทางการองค์กร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ความคาดหวังและการสร้างโอกาส ผู้วิจัยคิดว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในปัจจุบันต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางการศึกษาทั้งด้านนโยบาย เทคโนโลยี และความต้องการของสังคม จึงให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความร่วมมือ ความสามัคคี และการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันขององค์กร อย่างไรก็ตาม ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านภาระงาน เวลา และทรัพยากรในการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของครูอย่างทั่วถึง จึงทำให้ระดับความคิดเห็นในด้านดังกล่าวต่ำกว่าด้านอื่น แม้ว่าจะยังคงอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม สอดคล้องกับแนวคิดของ เบิร์น (Burns, 2006) กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องมีความสามารถในการเชื่อมโยงโครงสร้าง กระบวนการ และการดำเนินงานขององค์กรให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันขององค์กร ผู้นำจึงต้องส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความร่วมมือ ความไว้วางใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กร นอกจากนี้ยังต้องสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการทำงานเป็นทีมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรเกิดความผูกพันต่อองค์กรและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างวัฒนธรรมองค์กรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการทำงานที่เน้นความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน ส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญณัฏฐ์ เพชรรัตน์ (2567) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจวรรณ คงเกลี้ยง (2567) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2 ที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์กรให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมและระบบการศึกษา ผู้บริหารจึงให้ความสำคัญกับการกำหนด ทิศทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความร่วมมือ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งช่วยให้เกิดความสามัคคีและการทำงานเป็นทีมภายในโรงเรียน นอกจากนี้ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านภาวะผู้นำและการบริหารเชิงกลยุทธ์ ยังส่งผลให้ผู้บริหารสามารถนำความรู้ และทักษะมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม จึงทำให้ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การติดต่อสื่อสาร และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รองลงมา คือ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่วนด้านที่ค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ การมีส่วนร่วม ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด เพราะการดำเนินงานของสถานศึกษา ในปัจจุบันเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมและการประสานความร่วมมือของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูจึงต้องมีการ ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้เกิดความ ไว้วางใจระหว่างเพื่อนร่วมงานและสามารถกำหนดเป้าหมายในการทำงานร่วมกันได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อความ ร่วมมือและการทำงานเป็นทีมของครู ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านภาระงานของครูและ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน จึงทำให้การมีส่วนร่วมในบางกิจกรรมยังไม่ทั่วถึง แม้ว่าภาพรวมของการทำงานเป็นทีมยังคงอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พาร์กเกอร์ (Parker, 2001) กล่าวว่า การทำงานเป็นทีม คือ การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีความสัมพันธ์และพึ่งพา อาศัยกันในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยสมาชิกในทีมต้องมีการติดต่อสื่อสาร ประสานความร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ครูในโรงเรียนมีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และร่วมกัน กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพงษ์ จอมพระ (2564) ศึกษาเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 พบว่า การทำงานเป็นทีมของ ครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันทิมา ตีเกะพี (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่พบว่าการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีม ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่ เอื้อต่อความร่วมมือของครูและบุคลากรในสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารสามารถบริหารจัดการองค์กรอย่าง เป็นระบบ มีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ย่อมส่งผล ให้ครูเกิดความเข้าใจในเป้าหมายขององค์กร มีการสื่อสารและประสานงานกันอย่างมีประสิทธิภาพเกิด ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และสามารถปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เมื่อภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีระดับสูง การทำงานเป็นทีมของครูจึงมีแนวโน้มสูงขึ้นไปด้วย จึงทำให้ทั้ง สองตัวแปรมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ ทิพย์เสภา (2566) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการทำงานเป็นทีมของครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยการทำงานเป็นทีมของครู รายด้านทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการทำงานเป็นทีมของครู ด้านความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับการทำงานเป็นทีมของครู ด้านความชัดเจนในบทบาทและหน้าที่ และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันในระดับน้อยที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์กับ การทำงานเป็นทีมของครูด้านการสื่อสารที่ดีหรือเปิดเผย

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพยากรณ์ คือ ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส และด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช ที่มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติงานของครูอย่างชัดเจนและเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง จะช่วยกระตุ้นให้ครูเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมีความพร้อมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อความร่วมมือ ความไว้วางใจ และการสื่อสารที่ดีภายในโรงเรียนยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผู้บริหารให้การสนับสนุน ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานที่เป็นมิตร และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียน จึงทำให้ครูเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และพร้อมที่จะร่วมมือกันในการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งผลให้ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส และด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร สามารถพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูได้ดีที่สุด

4.1 ด้านความคาดหวังและการสร้างโอกาส เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่สามารถกำหนดความคาดหวังในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน และเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษา จะช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน และสามารถทำงานเป็นทีมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนฤต ศรีทองปลอด (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับปิยนุช อินทรดิบ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 อีกทั้งยังสอดคล้องกับวารุณี จันพร (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความร่วมมือของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี

4.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมองค์กร เป็นองค์ประกอบสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่สามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการทำงานร่วมกัน เช่น การส่งเสริมความไว้วางใจ การสื่อสารอย่างเปิดเผย

และการสนับสนุนซึ่งกันและกัน จะช่วยให้ครูเกิดความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร และมีความพร้อมในการทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญใจ ทิพย์เสภา (2566) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญาณัช เพชรรัตน์ (2567) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ให้กับผู้บริหารเพื่อเป็นการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมความร่วมมือในการทำงานของครู และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดแนวทางหรือแผนปฏิบัติการในการพัฒนา ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ให้สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาและบริบทของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กัญญาณัช เพชรรัตน์. (2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- กันทิมา ตีเกพี. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ขวัญใจ ทิพย์เสภา. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- จิระประภา อัครบวร. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา อินทโชติ. (2562). *การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนภุต ศรีทองปลอด. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสุพรรณบุรี. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ธนพงษ์ จอมพระ. (2564). *การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.

- นงลักษณ์ ศรีโพธิ์โรจน์. (2564). *ภาวะผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ คงเกลี้ยง. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปิยนุช อินทรดิบ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2560). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พูนสุข พงษ์วัฒนานนท์. (2561). *ภาวะผู้นำและการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารุณี จันพร. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). *ภาวะผู้นำ: หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิมลศรี ศุภสิริวรรณ. (2559). *ภาวะผู้นำและการพัฒนาองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2561). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสุดา กลั่นบุศย์. (2560). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนั่น ชูสกุล. (2558). *ภาวะผู้นำและการบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมคิด บางโม. (2563). *องค์กรและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. (2565). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2565*. นครราชสีมา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา.
- Burns, J.M. (2006). *Transformational leadership*. New York, NY: Grove Press.
- Parker, G.M. (2001). *Team players and teamwork: New strategies for developing successful collaboration*. 2nd ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass.